

به نام خدا

تکنولوژی آموزشی برای معلم

مولفان :

معصومه هدایتی

سمانه هدایتی

زهرا هدایتی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: هدایتی، معصومه، ۱۳۵۹
عنوان و نام پدیدآور: تکنولوژی آموزشی برای معلم/ مولفان معصومه هدایتی، سمانه هدایتی،
زهرا هدایتی.

مشخصات نشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۸۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۱۲۸-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: معلمان - تکنولوژی آموزشی

شناسه افزوده: هدایتی، سمانه، ۱۳۶۰

شناسه افزوده: هدایتی، زهرا، ۱۳۶۶

رده بندی کنگره: PN۲۱۹۳

رده بندی دیویی: ۸۰۹/۲۳۶

شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۹۳۸۴۱

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

نام کتاب: تکنولوژی آموزشی برای معلم
مولفان: معصومه هدایتی - سمانه هدایتی - زهرا هدایتی

ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳

چاپ: زبرجد

قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۱۲۸-۵

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

۷	فصل اول: کلیات
۷	مقدمه
۱۱	اهمیت موضوع
۹	فصل دوم: مبانی نظری
۹	مقدمه
۱۰	مفهوم انتخاب
۱۱	تئوری انتخاب
۱۲	کاربردهای تئوری انتخاب
۱۳	پنج نیاز اساسی انتخاب
۱۸	ده اصل مهم تئوری انتخاب
۲۰	عوامل محیطی تاثیرگذار بر انتخاب
۲۱	مسئولیتپذیری و حق انتخاب
۲۲	کارایی
۲۲	مفهوم کارایی
۲۳	تاریخچه کارایی
۲۴	نظریه‌های کارایی
۲۴	نظریه کاتز و کان
۲۵	نظریه دفت
۲۶	ارزیابی کارایی
۲۷	انواع کارایی
۲۸	عوامل موثر بر کارایی نیروی انسانی

۲۸ عوامل انسانی
۲۸ عوامل فنی
۲۹ عوامل اقتصادی
۲۹ موانع کارایی در سازمان
۲۹ عدم وجود سیستم ارزشیابی مناسب کارکنان
۳۰ ضعف مدیریت
۳۰ عدم وجود انگیزه کاری در کارکنان
۳۰ نیروی انسانی غیرمتخصص
۳۱ حاکم بودن روحیه منفعت طلبی فردی
۳۱ مشغله زیاد کاری مدیران
۳۱ روش‌های انجام کار
۳۲ تکنولوژی آموزشی
۳۳ تاریخچه تکنولوژی آموزشی
۳۴ نظریه‌های تکنولوژی آموزشی
۳۶ اهمیت و ضرورت تکنولوژی آموزشی
۳۷ تکنولوژی آموزشی برای هدایت موضوع آموزشی
۳۸ ابعاد تکنولوژی آموزشی
۳۸ مزایای کاربرد تکنولوژی در آموزش
۳۹ تصورات در مورد کاربرد تکنولوژی در آموزش
۳۹ عدم تأثیرگذاری تکنولوژی در آموزش
۴۰ پیشبایسته‌های کاربرد تکنولوژی در آموزش
۴۰ اثربخشی تجهیزات تکنولوژی در آموزش
۴۳ روند و گرایش فعلی تکنولوژی آموزشی

۴۴	توسعه زمینه‌های اصلی تکنولوژی آموزشی
۴۵	تکنولوژی برای آموزش و حرفه آموزش
۴۶	ماهیت تکنولوژی آموزشی و تکنولوژی حرفه‌آموزی
۴۷	آموزش یادگیری الکترونیکی از طریق تکنولوژی‌های آموزشی
۴۸	برترین تکنولوژی‌های آموزشی
۴۹	تجربه‌های یادگیری سفارشی
۴۹	محاسبات ابری
۵۰	ابزارهای تبدیل گفتار به متن
۵۰	تجربه‌های یادگیری مبتنی بر واقعیت مجازی و واقعیت افزوده
۵۱	پرینتر سه‌بعدی
۵۱	یادگیری آنالیتیکس
۵۲	مراحل تکوین تکنولوژی آموزشی
۵۴	مراحل تکنولوژی آموزشی در ایران
۵۶	تأثیر روانشناسی شناختی بر موضوعات محتوایی تکنولوژی آموزشی
۵۷	مزیت تکنولوژی آموزشی
۵۸	نقش و کاربرد تکنولوژی آموزشی در تعلیم‌وتربیت
۶۲	فواید و هدف از کاربرد تکنولوژی آموزشی در آموزش‌وپرورش
۶۴	نقش تکنولوژی آموزشی در یادگیری
۶۵	کاربرد علوم مختلف در تکنولوژی آموزشی
۶۸	عوامل موثر تکنولوژی آموزشی
۶۸	ضرورت استفاده از تکنولوژی آموزشی
۶۸	لزوم کاربرد تکنولوژی آموزشی
۶۹	عوامل انتخاب تکنولوژی

رسالت عمده تکنولوژی آموزشی	۶۹
اهداف و فواید تکنولوژی آموزشی	۶۹
منابع	۸۷

فصل اول

کلیات

مقدمه

توسعه تکنولوژی آموزشی زمینه‌هایی نو برای اصلاح برنامه‌های درسی مدارس فراهم آورده است. قابلیت‌های هر مکانی، چندرسانه‌ای، تعاملی و اطلاعاتی این فناوری‌ها، برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران آموزشی را به سمت طراحی محیط‌های یادگیری فناورانه مانند مدارس مجازی، مدارس هوشمند و محیط‌های یادگیری حضوری تقویت شده با فناوری سوق داده است. توسعه این‌گونه محیط‌های یادگیری از یک سو نوعی الزام جامعه اطلاعاتی است که با توسعه فناوری اطلاعات شکل یافته و از دیگر سو امکانی برای توسعه دسترسی به آموزش با کیفیت و بسط عدالت آموزشی است (سراجی و همکاران، ۱۳۹۲).

تکنولوژی با مدارس پیوند خورده است. مزایای تکنولوژی مورد استفاده می‌تواند در جمع‌آوری داده، تحلیل داده، تبادل اطلاعات، آموزش از راه دور و آموزش مجازی، وجود داشته باشد. از این رو تکنولوژی می‌تواند به‌عنوان ابزاری به‌منظور غنی‌سازی محیط آموزشی مدارس و دانشگاه‌ها مورد بهره‌برداری قرار گیرد. تکنولوژی آموزشی، در عمل با طراحی و ارزیابی برنامه درسی، تجارب آموزشی، اجرا و اصلاح مجدد آن‌ها بستگی دارد. به بیانی دیگر، تکنولوژی آموزشی یک روش اصولی و منطقی برای حل مشکلات آموزشی و

برنامه‌ریزی درسی است که با نوعی نظر سیستماتیک و منظم و عملی همراه است (سعیدی و همکاران، ۱۳۹۵).

از این‌رو، پژوهش حاضر به شناخت میزان شناسایی عوامل موثر بر انتخاب و کارایی تکنولوژی آموزشی توسط معلمان دوره ابتدایی شهر ساری، می‌پردازد. این فصل با عنوان کلیات پژوهش، یکی از مهم‌ترین فصل‌های این پایان‌نامه است. در مجموع در این فصل مباحثی مانند: بیان مسأله، اهمیت و ضرورت پژوهش، اهداف و متغیرهای پژوهش، سوال-های پژوهش و سرانجام تعاریف مفاهیم و اصطلاحات بصورت مفهومی (نظری) و عملیاتی طراحی گردیده است که به آن‌ها پرداخته خواهد شد.

از بین نهادهای اجتماعی نهاد آموزش و پرورش قدمتی چند هزار ساله دارد. بنابراین آموزش و پرورش به‌عنوان نهاد اجتماعی برآمده از متن جامعه و در عین حال سازنده و تکامل‌دهنده آن است و تأثیر آن در پیشرفت جامعه، امری کاملاً محسوس است. آموزش- و پرورش، مسئولیت‌های بزرگی برای تحقق اهداف فردی و اجتماعی برعهده گرفته است و به‌عنوان بهترین فرصت برای شکوفاسازی استعدادهای انسانی مطرح و مورد نظر متخصصین و دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت بوده است (مهدیون و همکاران، ۱۳۹۶).

یکی از باارزش‌ترین موارد قابل تأمل در نظام آموزشی، فن‌آوری اطلاعات^۱ است. هدف فن‌آوری اطلاعات در آموزش و پرورش ایجاد نظام‌های آموزشی نو، به‌منظور افزایش بهره‌وری و در نتیجه، تأکید بر یادگیری است. استفاده بهینه از فن‌آوری آموزشی در جریان تدریس و یادگیری می‌تواند به سبب فعال کردن حواس دانش‌آموزان، امر آموزش را

^۱- Information Technology

واقعی تر و عملی تر کند و حتی با غنی کردن کیفیت تدریس و یادگیری، کارآیی تعلیم و تربیت را ارتقاء دهد. یکی از مهم ترین اجزاء فن آوری اطلاعات، تکنولوژی آموزشی است. تکنولوژی آموزشی عبارت است از مجموعه روش ها و دستورالعمل هایی که با استفاده از یافته های علمی برای حل مسایل آموزشی اعم از طرح، اجرا و ارزش یابی در برنامه های آموزشی به کار گرفته می شود (سعیدی و همکاران، ۱۳۹۶).

در حال حاضر تکنولوژی های اطلاعاتی و ارتباطاتی^۲ به صورت گسترده ای در آموزش مورد استفاده قرار گرفته است. مزایای گسترده این نوع یادگیری از جمله آموزش فارغ از زمان و مکان، ایجاد صرفه اقتصادی، خصوصی، شخصی و جامع بودن آموزش، هم چنین پویا و سریع بودن آن، بسیاری از سازمان ها و نهادهای آموزشی را به سمت پیاده سازی یادگیری الکترونیکی برای آموزش منابع انسانی خود کرده است. معلمان با تکنولوژی های آموزشی می توان هر کاری را در هر زمان و مکان که مناسب باشد انجام دهند، تکنولوژی این امکان را به وجود می آورد که بتوان آموزش را در مکان های مختلف برای یادگیرندگان فراهم کرد و از دسترسی پیدا کردن همه ی آنان به مطالب آموزشی اطمینان حاصل کرد و هم چنین از هزینه های اضافی آوردن معلم جلوگیری می کند (مظلوم اردکانی و همکاران، ۱۳۹۷).

نگرش معلمان نسبت به نوع خاصی از تکنولوژی تدریس، شاخصی از کاربرد آن تکنولوژی در آموزش است. مطالعه نگرش و علاقه معلمان نسبت به فعالیت های حرفه ای شان نیز از نیازهای سیستم آموزش و پرورش است. زیرا، انجام هر فعالیتی نیازمند نوعی

^۱- Educational technology

^۲- Information and communication technologies

گرایش مثبت و علاقه‌مندی نسبت به آن فعالیت می‌باشد. ایجاد نگرش‌های مثبت در معلمان نسبت به تکنولوژی آموزشی و توسعه و کاربرد آن در فرآیند یاددهی-یادگیری از مباحث چالش‌برانگیز مطالعات تربیتی معاصر است. با تأکیدی که بر آگاهی یافتن از نگرش نسبت به کاربرد تکنولوژی در آموزش شد، کمبودی که در این زمینه احساس می‌شود، فقدان ابزاری است که چنین نگرش‌هایی را در مطالعات تحقیقی اندازه‌گیری کند. در این میان، معلم به‌عنوان یکی از عناصر توسعه بخش آموزش، ارزش خاصی در نظام تعلیم و تربیت دارد و رضایت او می‌تواند در تحقق اهداف نظام آموزش و پرورش تأثیر به‌سزایی داشته باشد (سعیدی و همکاران، ۱۳۹۶).

برای این کار باید تکنولوژی آموزشی؛ یعنی، طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه‌ریزی‌شده و پژوهش‌های بنیادی و کاربردی را به‌کار گیرد. تکنولوژی آموزشی این قدرت را دارد که موانع بین والدین و معلمان، خانه، کلاس درس و مناطق آموزش و پرورش در سراسر کشور را از بین برده و تعامل بین دانش‌آموزان، والدین و معلمان را تسهیل و به‌گسترش یادگیری فراتر از مدرسه کمک کند. هم‌چنین، معلمان قادر به آموزش آنلاین شده و این می‌تواند، توانمندی معلمان با تجربه را به‌راحتی افزایش دهد (سانادا، ایولین و اشمیت، ۲۰۱۴).

در نظام آموزش متوسطه ایران با توجه به سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، آماده‌سازی دانش‌آموزان برای ورود به جامعه اطلاعاتی و همسویی با آن مورد توجه قرار گرفته است. در همین راستا تصمیم‌ها و اقدام‌های متعدد برای انتخاب و کارایی تکنولوژی آموزشی در قالب طرح برنامه طراحی و در حال اجراست. معلمان در اجرای اثربخش این تصمیم‌ها